

Unitárius Jövendő

Egyháztársadalmi, hitéleti és missziói célokat szolgáló lap.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS LAJOS brassói lelkész-esperes.

Megjelenik minden hónapban. Előfizetési ára Romániában évi 130 lej. Magyarországon évi 5 Pengő. Más országokban ennek megfelelő összeg

Dr. Boros György

nyug. unitárius püspök

1855—1941

86 éves korában, 60 évi egyházi munkálkodás után, január hó 26-án reggel 4 órakor, néhány napi betegség után örök álmra hunyta szemeit.

Tordátfalván született 1855-ben, ősi székely családból, amely ma is a községben a legtekintélyesebb.

Az elemi iskola elvégzése után a székelykeresztúri unitárius algimnáziumban tanult, amelynek továbbépítésében a nyári időszakban kézi munka segítségével résztvett. Az algimnázium elvégzése után Kolozsvárt az unitárius főgimnáziumban folytatta tanulmányait. Jeles érettségi után a teológiára iratkozott be, 3 évig Londonban tanult, mint a Manchester New-College ösztöndíjas növendéke. Hazajövele évében 1879-ben az Unitárius Teológiai intézet tanára lett, melyben csaknem 50 évig tanított és 40 évnél hosszabb időn át mint egyetlen rendes tanár. Tanított Ószövetséget, Héber nyelvet, Ujszövetséget, Hittant, Erkölcsant, Bibliamagyarítást és szükség szerint más tárgyat is. Főjegyzővé történt választásáig a Teologia Intézet dékánja (igazgatója) volt és a papnövendékek önképzőkörének vezetője. 1910-ben főjegyző lett és 1928-ban püspök, amely állást csaknem 10 éven át töltötte be.

Szervezője volt a Dávid Ferenc Egyletnek, az egyházi központban és a vidéken, mintegy negyedszázadon át szerkesztője az „Unitárius Közlöny” c. lapnak, egyideig a „Fiatalság Barátja”-nak is. Megalapítója az „Általános Unitárius Lelkészkör”-nek és első elnöke; lelkes munkása az egykor szépen dolgozó tanári értekezletnek.

A munka embere volt. Kora hajnaltól késő estig dolgozott. Szabadelvű szellem és az unitárius egyházért való fáradhatatlan tevékenység jellemezte. Megírta hatalmas kötetben a Dr. Brassai Sámuel életrajzát. Számos cikke és tanulmánya jelent meg az egyházi lapokban, de a szépirodalmi és a napilapok közül is soknak szorgalmas munkása volt. Az Erdélyi Irodalmi Társaságnak tb. elnöke, az Erdélyi Múzeum Egyletnek alelnöke stb.

A Dávid Ferenc Egylet műsoros összejövelei, az egykori híres D. F. E.-i táncmulatságok s a közelebbi időben a püspöki házban tartott kulturestélyek legnagyobb részben neki és pár év előtt elhunyt feleségének köszönhetik páratlan sikerüket.

Az impérium változás előtt tagja volt a városi törvényhatósági gyűlésnek és számos más társadalmi intézménynek.

A külföldi unitáriusokkal állandó összeköttetést és többekkel szoros barátságot tartott fenn.

A családi házban ravatala felett Ürmösi József püspöki titkár mondott imát és beszédet, mely után a templomban ravalalozták fel. Itt az imát Halmágyi János esperes és az egyházi beszédet Vári Albert teol. tanár mondta, a temetőben Józán Miklós püspöki vikárius bucsuztatta, mely után még több beszéd hangzott el.

Nyugalomba menetele után emlékiratain dolgozott, amit halála előtt néhány nappal fejezett be. Nyomtatásban való megjelenése kívánatos.

Egyetlen nyugalmazott püspöke volt mindezideig az unitárius egyháznak.

Emléke legyen áldott!

Az unitárizmus meggyőző ereje.

Aki az unitárius hitfelfogással előítélet és elfogultság nélkül foglalkozik, könnyen és hamar meggyőződik arról, hogy milyen tiszta szellemet és meggyőző erőt rejt magában. Ezt bizonyítja az alábbi eset is, amelyet olvasóinkkal megismertetni ohajtunk.

A különböző protestáns hitfelfogásokhoz tartozó ifju emberek közül többen szokták látogatni a külföldi teológiai intézeteket, hogy a lelkeszi pályára jobban előkészüljenek. Az egyik Teológiai Akadémián a messze országokból jövő hallgatók között a magyar reformátusok és evangélikusok között erdélyi unitárius ifjak is voltak. Amint a különböző hitfelfogású és nagyobbára lelkeszi pályára készülő ifjak között többször megtörténik, egymásnak a hitfelfogásáról sokat vitatkoznak, mindenik a magáét tartva igaznak. Különösen az unitárius ifjakkal kellett erős harcot vívni, akik a maguk hitfelfogásának igazságát a természetes gondolkodás alapján minden nagyobb erőfeszítés nélkül tudták bizonyítani. A református és evangélikus ifjak kissé nehézkes, sokszor értelmileg megfoghatatlan magyarázatokkal kardoskodtak a saját igazságuk mellett. Az unitárius hitfelfogás egyszerűsége, érthetősége és természetes volta eleinte nemhogy jobb belátásra bírta volna őket, hanem féltékenyvé tette, bősztette, sőt egyik-másikat haragra is lobbantotta; különösen egyiket szenvedélye annyira elragadta, hogy amikor a maga hitfelfogását filozófiai okoskodásokkal és a titkok világával védelmezte, az unitárius vallást, egyházat, papjait és azok tanításait tőle telhető erővel lekicsinyelte, haragra gyúlva becsmérelte, nem tartotta érdemesnek vele foglalkozni és felette tovább vitatkozni. Az unitárius vallás egyszerűsége, tisztasága és természetes igazsága láthatóan bántotta, de a magáét nem hagyta. Haraggal vált el unitárius barátaitól s ment aludni.

Lelkiismerete azonban használt szavai és magatartása miatt nyugtalan volt, nem jött álom a szemére. Bizonyosan sokat töprengett azon, hogy vajjon unitárius barátainak nincs-e igazuk, amikor a maguk vallásos meggyőződése mellett olyan nyugodtan, szenvedély nélkül foglalnak állást. Lehet, hogy jobb meggyőződése ellenére sem vallotta be magának még a kérdés felett való hosszabb gondolkodás után se, amit megérezhetett, hogy az unitárius vallásos gondolkodás felette áll az övének. Hogy mégis valamennyire magába szállott és megbánta, amit cselekedett, mutatja az, hogy másnap a következő sorokat intézte egyik, a vitatkozásban inkább résztvevő unitárius barátjához:

„Kedves Barátom! Az unitárizmusra vonatkozólag multkoriban tett és tegnap este megismételt, eléggé át nem gondolt, de pusztán őszinteségből származó kijelentésemet ezennel visszavonom s ezért úgy tégedet, mint lakótársadat ezennel megkövetlek.

Ha az unitárizmus nem volna más, mint

aminek sokszor külső és első tekintetre látszik: etikai idealizmus, alátámasztva bizonyos monotheizmussal, akkor valóban nem tarthatna számot arra, hogy keresztény és protestáns szemszögből mérve értéknek tekintessék; (nem keresztény, hanem pusztán emberi szempontból még így is nagyra kellene becsülnünk, mint a legmagasabb erkölcsi rendszert, amelyre az emberiség eddig a kereszténységen kívül eljutott, de ismétlem: keresztény szempontból így nem jelentene pozitív értéket még akkor sem, ha magát annak tartaná.)

Az unitárizmus azonban, merem és akarom hinni, sokkal több ennél, egyike az Isten igéjének és kijelentésének hirdető egyházaknak s mint ilyen, önmagában hordja a megújulás és kereszténységévé levés forrását s a fentebbi forma, mint vallásfilozófiai rendszer, csak mint kisértés, ill. történeti állapot, átmenet jöhet számításba.

Amennyiben az unitárizmus ez volt és ez akar lenni, aminthogy ez is akar lenni, vallási tanításától eltekintve is, mindig tisztelettel fogom megemlíteni kalapomat előtte és képviselői előtt.

Elhamarkodott kijelentésemet, kérlek, vegyétek úgy — ha nem is mentve, de legalább megértve —: hogy amióta teológiai tekintetben eszmélkedem, mindig a legádázabb belső küzdelmet folytattam az idealizmus mindenféle fajtájával szemben, főleg pedig azon formáival, amelyek a ker.-séghez való hasonlóságukban azt pótolni, helyettesíteni akarták, főleg a mult század folyamán. Ez a veszély minden ker. egyház számára fennáll, de különösen nagy ez a kisértés az unitárius egyház számára.

Még egyszer megkövetve mindkettőtöket, ezt az írásomat mint béke-feltételt és elégtételt baráti szeretettel ezennel felajánlom; ha elfo-

ALAPITVA 1823.

Scherg Vilmos és Társai

R. T.
POSZTÓ ÉS DIVATÁRU GYÁRA

a legfinomabb és leg-
tartósabb uri- és női
divatszöveteket gyártja.

LERAKATOK:

Brassó, Temesvár, Kolozsvár

gadod elégtétel-adásomat, kérlek tudasd velem néhány sorban; ha nem, azt is.

Amennyiben elfogadod, tekintsük az esetet meg nem történtnek; én továbbra is jó barátod akarok maradni, mintha semmi sem történt volna." Stb.

Bizonyára nem kell mondanunk, hogy az unitárius ifjak az elégtételt elfogadták, amit talán nem is vártak, mert az igazi unitárius ember a haragtartást nem ismeri. Ez a levél és a benne kifejezésre jutó tartalom azt is mutatja, hogy aki az unitárius hitfelfogásról őszintén, minden belenevelt szellemet félretéve, nyugodtan gondolkodik, ellenállhatatlanul elismeri a benne levő értéket és természetes igazságot s másképpen gondolkodik felőle. Érezni kezdi az unitárizmus meggyőző erejét.

A fenti sorok írója még nem tudja egészen szabaddá tenni magát a születéssel és neveléssel járó elfogultságtól, de elégtétel-adása és a barátság fenntartásának ohaja mutatja, hogy félszeg vallásos gondolkozásáról már sokat lehámozott.

A más hitfelfogásban felnőtt emberekben, ha lassan is és egyelőre kevésben, de az unitárius szellem és annak meggyőző ereje azonnal ébredzik amint valaki arról magába szállva, őszintén gondolkodik.

Az unitárizmusnak azért van jövője, mert van meggyőző ereje. Krónikás.

Valami a „modern unitárizmus“-ról.

Már jóideje, hogy az unitárius teológiai ifjuság vezetői néhány lelkészhez azzal a felhívással fordultak, hogy tartsanak előadást az ifjuság előtt valamilyen gyakorlati kérdéstről, melynek nyomán barátságos beszélgetés fejlődjen ki. Jelezték azt is, hogy közöttük a modern unitárizmus és gyakorlati megvalósíthatása a legvitatottabb kérdés. A felhívásnak többen tettek eleget. Egyik gyakorlati lelkész előadásába a „modern unitárizmus“-ról a következőket foglalta bele:

Elsősorban a „modern unitárizmus“ kifejezéshez van néhány szavam. Azt mindenestre helyeslem hogy mint lelkészi pályára készülő ifjak az unitárizmus kérdésével alaposabban foglalkoznak. Szeretném azonban hinni, hogy ez az unitárizmus lényegével, tartalmával, céljaival és törekvéseivel való komoly foglalkozást is jelenti. Nem kétlem, hogy legnemesebb vágyuk nem más, mint a lehető legjobban és helyesen megismerni, felfogni és megérteni azt a hitfelfogást, melynek szellemi hirdetésére és gyakorlati megvalósítására az intézetben szakszerűleg készülnek.

A „modern unitárizmus“ hangoztatása azonban mindig bizonyos kétséget ébreszt bennem. Mert a „modern“ szónak a világ előtt nincs mindig helyes, építő jelentősége. A „modern“ szó nem egy vonatkozásban sokak szemében a megszokott és rendes állapottól való eltérést, felforgatástól sem irtózást, szélsőséget, lelki zavart okozást jelent. A mai helyzetben sem szellemi irányzatnak, sem vallásos felfogásnak nem használ, ha a köztudatba az a hit fészkeli be magát, hogy szélsőséges utakon jár, vagy éppen a józan gondolkodást megzavaró törekvései vannak.

Ha azonban a „modern unitárizmus“-on azt értik, hogy az unitárizmus lényegét minél jobban meg kell ismerni, hogy az vérévé válják az embernek, azt minél szélesebb körben ismertté tenni, erre az eszközöket keresni és megtalálni; ha a „modern unitárizmus“-on azt értik, hogy annak az eszmének, annak az irányzatnak, amely unitárius nevet visel, erőt kell adni, abba több életet kell lehelni, szellemileg magasabbra kell emelni, zászlóját feltűnőbben kitűzni, hogy annak igazságaira a mostaninál szélesebb körben és nagyobb érdeklődéssel figyeljenek fel az emberek, vagy legalább észrevegyék s gyakorlatilag is rokonszenvenné tenni, akkor a gondolkozásunk egyezik; akkor hiszem, hogy nem feltűnő kilengésekre gondolnak, hanem a természetes gondolkodás és örök fejlődési törvény alapján a belső megerősödéstől várják a lelki hatást, a sikert, amely különben néha rendkívüli, gyors tempót is megenged magának. A lelkeknek a megismert eszme és igazság körül ezen az uton való találkozása, a meggyőződésnek ilyen módon való kialakulása állandó szokott lenni.

Nekünk nem az a hivatásunk, hogy az egész világot csodálatba ejtő lépésekre ragadtassuk magunkat s azzal a hittel ámitsuk magunkat, hogy csak akarnunk kell s egy csapásra átalakíthatjuk és a magunk képére formálhatjuk a hitvilág ábrázatát. Ilyen gondolkodás mellett könnyen úgy járhatunk, mint a Bábel torony építői. A mi hivatásunk a „kovász“ szerepe kell legyen. Igen természetes, hogy elsősorban a lelkészeknek kell öntudatos unitáriusoknak lenni, akik az unitárius hitfelfogást rendületlen hittel és megalkuvást nem ismerő odaadással hirdetik s attól sem riadnak vissza, ha érette szenvedni kell. Azután hiveinkbe kell ezt az öntudatos-ságot olyan erővel átönteni, hogy a megismert igazság mellett kitaróan megálljanak. Magunk kell a „kovász“ legyünk, hogy egyéniségünk vonzó erejével a nevünk becsültté tételével, valamint szellemi fölényünkkel a lelkeken hatalmat tudjunk gyakorolni.

E megalapozás nélkül, mindig csak homokra építünk.

A „modern unitárizmus“-nak ebben kell kifejezésre jutni és előre törni. kl.

Amit minden unitárius embertől el lehet és el kell várni.

Nevelje rá magát, ha eddig nem tette volna, a templom rendszeres látogatására.

Egyéb egyházi összejöveteleken is lehetőleg mindig megjelenjék és erre másokat is buzdítson.

Olvassa szorgalmasan az unitárius egyház küzdelmes történetét. Az élet nehézségei között abból új lelki erőt, bizalmat és kitartást nyer.

Igyekezzen minél jobban megismerni azoknak életét és tetteit, akik nagyon nehéz időkben egyház-szeretettel, hitbuzgóságban és áldozatkészségben példát mutattak.

Jöjjön tisztába egészen az unitárius vallás egyszerűségével és érthetőségével, igazságaival és szépségével. Gondolkozzék azok felett és azokra másoknak hívja fel a figyelmét is.

Legyen öntudatos unitárius.

Tegye önmagában minél többször mérlegelés tárgyává azt, hogy az egyházzal miképpen tehet jót életében és mit hagyhat arra a halála után. Írja be nevét a történelem könyvébe s utódainak adjon jó és követendő példát.

Az unitárius egyházat és unitárius hitet soha semmi körülmények között el ne hagyja, meg ne tagadja.

Az unitárius egyház tagjainak számát felvilágosítással és meggyőző erővel szaporítsa, de minden erőszaktól és hamis rábeszéléstől tartózkodjék.

Az unitárius névre magatartásával és tetteivel homályt vagy éppen szégyent soha ne hozzon.

Az unitárius ember a konfirmáció alkalmával a templomban Isten és a gyülekezet színe előtt fogadalmat tesz arra nézve, hogy egyháza érdeke ellen soha nem cselekszik. Legyen gondja arra is hogy újszülött gyermekét unitáriusnak jelentse be az anyakönyvi hivatalban.

Ne felejtse el egy pillanatra se a biztató jóslatot, hogy az unitárius vallás a jövő. vj.

Biztosítatok életeteket
és vagyonotokat a

Francia Romána

Ált. Bizt. R. T.-nál

Ügynökségek az ország

minden fontosabb városában.

Felvilágosítások a biztosítás minden ágában:

Brassó, Tehénpiac 1.

Az „arany középut”.

Régen visszaléptem minden közéleti szerepléstől.

Utóbbi időben azonban nem tudtam kitérni az ifjuság többször megismételt kérésének, hogy egyleti összejövetelükön tartsak előadást.

Gondolkoztam, hogy mi legyen előadásomnak a tárgya. Mi érdekli az ifjúságot?

Abban állapotodtam meg, hogy röviden felsorolom azokat az eseményeket, amelyek ifjúkori életemből, különösen pedig abból az időből emlékemben maradtak, melyet éveken át a kolozsvári unitárius kollegiumban való tanulásom alatt töltöttem. Töprengéseim közben felujult lelkemben sok minden, ami az akkori diáknak és ifjunak eszménye volt. Egymás után sorakoztak fel emlékezetemben a 35 év előtti események: a Mátyás király szobor leleplezés országos ünnepélye, a neves ellenzéki politikusok melletti frappáns tüntetés, a szabadelvű eszmékért való lelkesedés, a szabadság, egyenlőség és testvériség jelszavainak lelkes hangoztatása; az önálló vámterület, önálló hadsereg követelése, a nemzeti vezényszóért való rajongás; a honi ipar pártolása, a tulipán mozgalom; az önállóságért való küzdelem és ellenállásra való buzdítás; a meg nem szavazott költségvetés és ex-lex állapot, stb. stb.; a világháború előtti eszmékért, ideálokért való lelkes megnyilatkozások, majd pedig az új irodalmi utakért való diák-lelkesedés és tüntetés száz meg száz esete, s így tovább.

Midőn előadásomhoz hozzáfértem, felém csillogott a még gyermeki sorban levő ifjak ragyogó szeme, mint megannyi drágakő. Várakozó feszültséggel figyeltek. Nagy érdeklődéssel hallgatták diák-emlékeim első mondatait. Azonban amint előadásomban továbbmentem s a mai gyermeki szemekkel szembenéztem és önkénytelenül figyeltem szavaim hatását, mind jobban észre kellettennem, hogy eszmék, ideálok, szellemi és irodalmi kérdések, amelyek minket 30—40 év előtt lánggra gyújtottak, a mai fiatalságot nem érdeklik. A francia forradalom világmegváltó jelszavai s az azok nyomán elindult liberálisizmus lelkes hangoztatása üres kopogtatás volt a szívükön.

Csakhamar beláttam, hogy ezekről a témákról másokra kell áttérnem. A figyelem lanygulása rákényszerített.

De mi is lenne a jelen helyzetben olyan aktuális téma, ami a figyelmet újból biztosítaná, a lelkekben az érdeklődést ismét felhangolná?

Átvillant agyamon az „arany középut” régi jelszava, örök igazságot magában rejtő gyakorlatiasága. A vegyes társadalmi állásu és műveltségű ifjuság, melyet a mai szélsőségesnek látszó eszmékkel ostromolnak, mindinkább fokozódó figyelemmel kezdett hallgatni. Érteni, érezni kezdette, hogyha hajlama, idegrendszer, a mai áramlatok sodra az emberi élet utjának a szélére viszi is, nem szabad, hogy

az ut legszélső peremén haladjon, ahol csak hajszálnyi laza réteg választja el e szakadéktól, hanem bennebb, a szilárd ut közepe felé kell igyekeznie. S ha a világszellem, az ujszerűség és környezete üzi-hajtja is jobbra vagy balra, a legszélső vonal felé, önuralommal, tiszta gondolkozással és komoly akarrattal a közép-felé, az „arany középut-ra kell térülnie.

Örök igazság ez, amelytől az élet nyugalma s a jobb jövő függ.

Dr. T. S.

Egyházközségi tevékenység.

Mindig buzdításul szolgál és megújítja erőnket, ha a mások munkásságáról olvasunk. Az egyházi életben különösen tapasztaljuk ezt. Ezért igyekezünk minél szélesebb körben számot adni arról, ami az egyes egyházközségekben történik. A közelebbi időben a mind rendszeresebbé váló karácsonyfa ünnepély volt az, amiről beszámolók érkeztek. Minthogy a beszámolók későbbben érkeztek, minthogy a januári számban azokat nyilvánosságra hozhattuk volna, az alábbiakban foglaljuk össze:

Medgyesen az egyházközség története rövid időt ölel fel, de a karácsonyfa ünnepélyek eleitől kezdve szokásban voltak, azt 1940-ben is megtartották. Dec. 22-én a délutáni istentiszteletre sokan gyültek össze, de fájdalmasan kellett tapasztalni, hogy milyen sok embernek üres a helye, akik azelőtt az egyházközségi munkában buzgón vettek részt. Az ünnepély gyülekezeti énekkel kezdődött és végződött. Sükösd Pál lelkész imát, majd a karácsonyfa mellől beszédet mondott, arra kérve a hiveket, hogy a szeretet ünnepeinek eszményképét e sivár világban vigyék magukkal és azt az életben igyekezzenek megvalósítani. 10 fiu és 14 leány ruhának valót kapott s minden megjelent gyermek szeretetsomagot. Közben Csiki Albert 2. és Boér Mária 4. el. oszt. tanulók alkalmi verseket szavaltak. A kiosztott adományok értéke mintegy 6500 lej. Az egyházközség vezetősége ezen a helyen is köszönetet mond mindazoknak, akik önkéntes adománnyal vagy munkával a szépen sikerült ünnepélyhez hozzájárultak, különösen a helybeli szövögyár vezetőségének, amely mintegy 5000 lej értékű ruházati cikket adott.

Az erzsébetvárosi kicsiny, de lelkes gyülekezet karácsony első napján tartotta meg az ünnepélyt, midőn a hivek az imaházat ez alkalommal is egészen megtöltötték. A gyülekezeti ének után Sükösd Pál lelkész itt is imát és beszédet mondott, melyben kérte a hiveket, hogy a karácsony igazi eszméjét vigyék haza otthonukba. Hat fiu és hét leánygyermek ruhafélét kapott s minden megjelent gyermek szeretetsomagot mintegy 2000 lej értékben. Gyarmathy Ilonka 1. és Zsidó Lenke 4. el. oszt. tanulók szavaltak. Köszönet a jószívű adakozóknak és a rendezés munkájában résztvevőknek.

Szinden mintegy 1000 lej értékű ajándékot osztottak ki az iskolás növendékek között.

Bethlenszentmiklóson karácsony másodnapján a délelőtti istentisztelet után a felekezeti iskolában tartották meg a karácsonyfa ünnepélyt nagyszámu felnőtt közönség jelenlétében. Az egyes osztályok növendékei a következő c. darabokat adták elő: „Beköszöntő karácsonyfa ünnepélyre“, „Angyal jelenet“, „Ördög jelenet“, „A mosónő gyermekei“, „Ujévi verses összejáték“. A jelenetek között az iskolás növendékek a következő verseket szavalták: Jancsika levele. A karácsonyfa alatt. A názáreti Jézus szertejár. A karácsony. Melyiket? A karácsonyfára szükséges lisztet, tojást, vaját, cukrot stb. a szülők adományozták, Sebe Ferencné vezetésével elkészítették, amiből 70 iskolás és óvodás gyermeknek gazdag csomagokat juttattak. A karácsonyfára Sebe Ferencné lelkészné 200 lejt és az eltávozott Kozma Miklósné 100 lejt ajándékozott. A közönség örömmel és meghatva fogadta az ünnepély megrendezését.

Brassóban dec. 22-én délután istentisztelet keretében tartották meg a régóta gyakorlatba vett karácsonyfa ünnepélyt. A gyülekezet éneke és alkalmi ima után Kacsó Sándorné, a Nőszövetség tevékeny elnöke üdvözlő beszédet mondott, majd 8 iskolás növendék szavalt a karácsonyfa alatt. A lelkész szavai után a Nőszövetség tagjai 80 iskolás növendéknek szeretetsomagot osztottak ki, 19 fiut és 16 leányt külön ruhaféle segélyben részesítettek, 11 felnőtt szegény ruhá, kenyér, cukor, stb. segélyben részesült, 15 szegény család pedig fát kapott. A kiosztott segélyek értéke mintegy 25.000 lej, amit pénzben és anyagban a Nőszövetség buzgó és áldozatkész tagjai adtak, illetve gyűjtötték össze.

Előléptetések.

Kovács Kálmán, főgimn. igazgató újabb kitüntetésben részesült. Az elmúlt évben tanügyi főtanácsosi címet ajándékoztak neki, közelebbről az V-ik fizetési osztályba léptették elő. Ebből az alkalomból a napisajtó közölte arcképét s eddigi munkásságát az egyházi életben és a tanügy terén részletesen ismertette. Aki ismeri Kovács Kálmánnak fáradhatatlan munkásságát, szaktudását, magas gondolkozását, társadalmi kiterjedt összeköttetéseit és tekintélyét, nem lepődik meg az egymás után következő kitüntetésekben, de szívből örvend az érdem méltó jutalmazásának. További sikereket kívánunk.

Dr. Kerekes István, egyházi tanácsost, a Botfalusi Cukorgyár műszaki osztályának az élére állították, gyárvezetőnek léptették elő, ami igazgatói címet és hatáskört jelent. Dr. Kerekes Istvánnak, mint vegyésznek a neve külföldön is, különösen Magyarországon és Németországban a szakemberek között széles körben ismert. Komoly, kötelességtudó, fáradhatatlan munkásságú embert ért, a megérdemelt előléptetés, aki egyházilag is a legkiválóbbak közé tartozik.

Templom megnyitó ünnepély.

Mult számunkban röviden megemlékeztünk a székelymuzsnai új templom megnyitó ünnepélyéről. Helyénvalónak tartjuk, hogy a lap megjelenése után érkezett részletes tudósítást is az alábbiakban közreadjuk:

Szép és fölemelő ünnepély volt a székelymuzsnai egyházközségünkben 1940. december 15-én. Ez alkalommal adták át a használatnak a nagy áldozatok árán felépült szép kis templomot.

Az új templomot zsufolásig megtöltő gyülekezet előtt Fekete Lajos esperes helyettes mondott szíveket Istenhez emelő imát és magas szárnyalású értékes egyházi beszédet. Balázs András székelyderzsi lelkész, tb. esperes megáldotta, Istennek ujonnan épült hajlékát s unitárius öntudatra buzdította a muzsnai unitáriusokat.

Nagy Béla lelkész ismertette a templomépítés történetét, mely 5 év küzdelmes életét foglalja magában. 1935 év őszén közmunkával a régi templomot elbontják, mert erősen megrongálódott volta miatt veszélyes volt az istentisztelet tartására.

1936. év tavaszán kezdik meg az építést közmunka teljesítéssel és 1940. év őszén a templom építés befejeződik. A hivek 600 lejes róvatala mellett 2000 napi közmunkát teljesítettek s ezeken kívül többszöri gabona, tojás, szöttek gyűjtéssel járultak hozzá a templomépítéshez. A nagy áldozatkészség eredménye egy külsőjében is megnyerő csinos torony és templom.

Az egyházközség nehéz munkájában külső segítséget is szépen kapott. A derzsi egyházközség közel 7000 lejjel járult a templomépítéshez. (70 napi munkával segített az építésnél, cserefát adott az erdőből s gabona gyűjtést rendezett). Az udvarhelyi egyházközség Sigmond József lelkésszel 3000 lejt adott. Hadházy Sándor egyh. pénztáros papiszékre ezer lejt adományozott. És kisebb adományokkal nagyon sokan járultak a templomépítéshez.

A lelkesedésnek szép példáját lehet látni a templom feldiszítése körül, mikor a hivek egymással úgyszólván versenyeznek, hogy ki mit adjon.

Néhai Gedő Lajosné sz. Bedő Lidia emlékére férje és nagyanyja 3133 lej értékű úrasztali terítőt ad. Nőegylet 2649 lej értékű szószekek terítőt vásárolt, Kerestély György 1462 lejes papiszék terítőt adományoz. Nagy Béláné és Hurubas Jánosné 1500 lej értékű urvacsorai abroszt és terítőt himeznek.

Az építő munkában el nem multható érdemeket szerzett Nagy Béla lelkész és Gedő Elek gondnok, kiknek szívós, kitartó munkája tette lehetővé azt, hogy ez a szép és nagy munka az utóbbi idők mostohasága mellett is befejezést nyerhetett. Az évszázados küzdelmek után a muzsnai egyházközségünk ezzel a templomépítéssel tanubizonyságot tett arról, hogy kevés lélekszáma mellett is képes arra, hogy Dávid Ferenc zászlóját továbbra is dicsőségesen lobogtassa.

Tudósító.

Lelkész levele az egyház új tagjához.

A hitrokoni érzés melegségével értesítem, hogy az állami anyakönyvi hivatal, _____ kelt, _____ számú jegyzőkönyve és előszóval is kifejezett óhajta alapján az unitárius egyház tagjai közé törvényesen felvettem.

A lépés, mely egyházunkba vezette, saját elhatározásából történt. Úgy kell lennie, hogy szabad vallásos gondolkodásának és hitbeli meggyőződésének a következménye.

Az unitárius hitfelfogás előtt nincs szentebb dolog, mint a vallásos meggyőződés tiszteletben tartása. Adja Isten, hogy személyesen is hangoztatott meggyőződése az unitárius egyház keretében a lelki megnyugvásnak és megelégedésnek boldogító forrása legyen a saját és szerettei számára.

Az unitárius egyház nem csábit mesterségesen senkit tagjai közé. Hirdeti bátor szóval, önérzetesen és megalkuvás nélkül hitfelfogása igazságát, de rábizza mindenkire vallásos meggyőződése kialakulását. Beszél szüntelenül az Isten- és emberszeretet nagy erényéről, a tisztult keresztény szellemben való életről

Mutatni akarja az embereknek az igazi életcél és életirányt. Azt lényük nélkülözhetetlen vonásává igyekezik tenni, hogy őket a magasabb életfelfogásra való törekvésben segítse. De kényszerrel senkivel szemben nem alkalmaz. „A hit Isten ajándéka“, vallja az apostollal s az egyházalapító Dávid Ferencsel, a kit a nemzeti és irodalomtörténet hova-tovább mindinkább a XVI. század legnagyobb és legfelvilágosultabb szellemének ismer el.

Kezébe adom az unitárius egyház immár 400 esztendő s rövid, de nagyon küzdelmes történetét és az unitárius hitfelfogást részletesen kifejtő kátét. Tanulmányozza szorgalmasan mindakettőt, hogy azoknak tartalmát jobban megismerve, egészen beleélhesse magát az unitárius hitvilágba. Ezekből megtanulhatja azt is, hogy az unitárius egyház tiszta és határozott jellemet igyekszik adni tagjainak, szükség esetén kifejleszteni. Azt állandóan csiszolja és fényesíti, hogy a kevés szám mellett a belső érték nagy és vonzó legyen. Munkáját akkor sem tekinti félbeszakadottnak, ha talán volnának, akik hatása alól kivonják magukat.

Az öntudatos unitárius ember soha egy pillanatig sem kételkedik, hogy vallási tekintetben igaz uton jár. A régi pátriárkák még csak tapogatózó vallásos

felfogása és a próféták Istenben való erős bizodalma, Jézusnak az évezredek során meg nem haladott magas szelleme s az apostolok bátor önfeláldozása, a tisztult hitfelfogástól való eltérés miatt elégedetlenkedők meg nem szakadt sora s a reformátorok emelkedett gondolkozása, a vallásos felvilágosodásra őszintén törekvő s a hitük mellett túrve és szenvedve is bizonyoságot tevők sokasága, a haladás szellemében járó és a megismert hitigazságért életüket is kockára tevő hithűsők mind-mind az unitárius gondolat továbbvivői, fejlesztői.

Mondjam-e, hogy Ön fejlett és határozott gondolkozásával, művelt lelki világával és az önmagában szabadon kialakított hitbeli meggyőződéssel azok sorába lépett, akik a hitigazságot önzetlenül szolgálják s a szellemi haladást legjobb erejükkel munkálni soha meg nem szűnnek. De nem szűnnek meg áldozni is a jobb jövőért, az emberi kulturáért.

Az ilyen találkozás és együttes továbbhaladás öröm nekem és reményteljes ígéret az unitárius egyháznak, aminek e szerény sorokban bizalommal adok kifejezést.

Isten hozta az unitárius egyházba, az unitárius hitvilágba. Legyen szívből üdvözölve. Áldás legyen életén és szerettein!

Lelkész.

S Z E M L E.

A zsinat helye és ideje.

Az egyházi főtanács január hó 12-én ünnepélyes keretek között tartotta meg évi gyűlését. A főtanács tagok számát a IX. egyházkörből 25-tel kiegészítették. A sok hír és találgatás után a püspök- és főgondnok választó Zsinati Főtanács helyét Marosvásárhelyre és idejét ápr. 27-re tűzték ki. Ebben az esztendőben van 370-ik évfordulója az unitárius egyház és vallás törvénybeiktatásának a marosvásárhelyi országgyűlésen.

Teológiai tanári vizsgák.

Értesülésünk szerint ujabban két fiatal lelkész jelentkezett teológiai tanári vizsgára.

Egyik Ekárt Andor csehétfalvi lelkész az egyháztörténelmi tanszék tárgyaiból.

Másik Dr. Kovács Lajos sepsiszentgyörgyi lelkész az újszövetségi tanszék tárgyaiból.

Bizalommal nézünk a fiatal lelkészek vizsgáinak eredménye elé. Hisszük, hogy olyan előkészülettel és szakirodalmi jártassággal rendelkeznek, mely szerint a szabályzat követelményei nyugodtan alkalmazhatók rájuk.

A brassói egyháztagnak újabb példaadása.

A változott helyzet nehézségeit különösen az újabb időben létesült városi egyházközségek érezték meg. Ezek közé tartozik Brassó, melynek tekintélyes számra növekedett és anyagi erőben is gyarapodó hiveinek a száma alig $\frac{1}{3}$ -ára csökkent. Az egyházközség fenntartásának egyetlen forrása eddig is csupán az egyházi adó volt. A hivek eltávozásával ez is aránylagosan alábbszállott. A templomépítő, belső emberi lakásokat, tanácstermet, irodahelyiséget stb. teremtő, felekezeti iskola létrehozására készülő brassói egyháztagnak most is megértették az idők szavát. A főgondnok és gondnok felhívására az egyháztagnak legnagyobb része évi egyház adóját önként felemelte, sokan kétszeresére, többen még többre. Ezzel az egyházközség fenntartásának legszükségesebb összegét biztosították. A brassói hivek az egyházszeretnek és hitbuzgóságnak újabb szép példáját adták.

Székely Sándor csegezi lelkész állásáról való lemondását visszavonta.

Halmágyi Pál okl. lelkészjelölt ideiglenesen Sinfalvára van beosztva közügyigazgató-esperes a fia mellé.

Kovács Erzsébet kereskedelmi iskolai végzettséggel Brassóban kebli tanácsi jóváhagyással kiegészítő hitoktatói szolgálatot végez, amikor a lelkész ugyanabban az időben más iskolában vagy szorványban van elfoglalva. Szolgálatáért az egyházközségtől semmit nem kíván.

Helyesbítés. Bedő Ferencné halálával kapcsolatban téves információ alapján megjegyeztük, hogy vitéz Szinte Gábor meghalt. Istennek hála él és éljen sokáig. Szinte Lajos halt meg Fogarason.

Általános Hitelbank R. T.
Brasov

fiókok:

TIMIȘOARA
ORADEA

Biztosítást a legelőnyösebben

az **Első Romániai**
Temetést Biztosító
R. T.-nál (ezelőtt G. SZÁVA és A. SZÁVA)

köthet.

Brassó, Weiss Mihály-u. 35

Halálozás. Gombási János aranyosrákosi lelkészt és családját nagy csapás érte. Magduska nevű leányuk 20 éves korában január 1-én elhunyt. Szülőin kívül testvére, nagyszülői, számos közeli és távoli rokon gyászolja. A veszteségben együttérzünk és a gyászoló családnak ezen az úton kívánunk vigasztalást.

A szerkesztőség közleménye.

Amint már a múlt számban is jeleztük, az Unitárius Jövendőből egyelőre a téli időszakban a nép számára 5 lejes árban olcsó példányokat nyomtatunk, melyből 1 lej az elárusítóé. Kérjük lelkésztársainkat, hogy ezeket a példányokat fogadják szívesen, az elhelyezésben legyenek segítségül és a semmiképpen el nem helyezhető példányokat osszák ki ingyen hiveik között.

Kérjük minden olvasónkat, hogy a lakás- vagy címváltozást azonnal jelezni szíveskedjenek, valamint a másokat is érdeklő személyi vagy egyházi hírekről, eseményekről bármilyen röviden tudósítást küldjenek.

Az egyházi vezetőség jónak látta az U. J.-vel kapcsolatban, hozott határozatára köriratban másodszor is felhívni a lelkészek és egyházközségek figyelmét, amikor már azt hittük, hogy a megértés útban van. Nem fűzünk ehhez az eljáráshoz semmi megjegyzést, csupán azt jelezzük, hogy a felebbezés fennáll s a megértés útjának megtalálásában hitünket nem veszítjük el.

Előfizetési tájékoztató.

Az Unitárius Jövendő előfizetési ára 1940. szeptemberig 100 lej, illetve 4 pengő. 1940. szeptembertől 1941. december végéig 130 lej, illetve 5 pengő. Tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy az előfizetési díjat, az esetleges hátralékkal együtt az alább megnevezettekhez mielőbb megküldeni szíveskedjenek:

Romániában a szerkesztőség címére. A visszacsatolt erdélyi területeken Hadházy Sándor egyházi pénztáros kezéhez, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 12 szám alá. A Nagyváradon tuli területen az „Unitárius Iratmisszió” vezetője, Ujváry László urhoz Budapest, V., Koháry-u. 4 sz.

Kolozsvárt az előfizetési díjakat Szabó László tanárjelölt szedi be.

Bizalommal kérjük olvasóinkat, hogy kérésünket figyelembe venni s azt mielőbb teljesíteni szíveskedjenek.

A lakásváltozás sürgős bejelentését tisztelettel kérjük.

„Az igazság hatalma oly nagy, hogy valami részecskéje nélkül azok sem élhetnek, akik gonosz tettekből és vétségekből táplálkoznak.”

Ciceró.

Ujváry László

Tip. BODOR Braşov, Strada I. G. Duca 3. — Telefon 31-74.

Feljegyzések Lessingről.

(Tallózás olvasás közben.)

Jézusról azt mondja, hogy igazi ember volt és sohasem szűnt meg ember lenni.

Jézus vallása nem egyéb, mint a szeretet élete Istenben és felebarátainkkal való közösségben.

Valami nem azért igaz, mert Jézus tanította, hanem mert a szellemétől áthatott életben nyilvánul az igaz vallás hatása.

A kijelentés Isten nevelői működése az emberi nemmel szemben.

Scherr mondja: Lessing volt Németországra és a világra nézve egy mélyebb szellemi irány tulajdonképeni elindítója és uttörője.

Fontanes mondja: Te vagy az Lessing, aki a betű jármától megszabadítottál és aki a kereszténységet, mely szellem és élet, visszaadtad. Te vagy az, aki a reform zászlóját kibontád és visszavezettél a szabadság tiszta légkörű magaslatára!

K.

Vásároljon az

ELEKES

könyv és
papírüzletben.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Braşov, Str. Dr. Babeş 1 sz.

hova a lappal kapcsolatban minden megkeresés, közlemény és pénzügyi küldendő.

Kérjük munkatársainkat, hogy a lapba szánt minden cikket vagy egyéb közleményt a hónap 5-éig szíveskedjenek a szerkesztőségbe juttatni.

Nagyságos
Dr. Szabó Gyula
Léonárdi kan. elnök
Budapest
VIII. Illóci út 66/b.
Ujváry László

